

Beleidsplan Veilige Kerk

Versie 9 december 2025

Inleiding/aanleiding

De kerk wil een plek zijn waar mensen zich veilig voelen. Een plek waar vertrouwen in God en mensen ontwikkeld kan worden. Helaas is de praktijk soms anders. Ook binnen kerkelijke relaties komen misbruik en ongewenste omgangsvormen voor. We denken hierbij bijvoorbeeld aan (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, financiële malversatie, intimidatie en dreiging.

De kerkenraad wil alle geledingen en leden aanmoedigen een cultuur te bevorderen van preventie, zorgvuldig omgaan met meldingen van grensoverschrijdend gedrag en het gaande houden van het gesprek over veilig zijn binnen de kerk. Dit hoofdlijnenplan is grotendeels een lokale uitwerking van de aanbevelingen van de landelijke PKN omtrent dit thema. Enerzijds gaat dit over een formeel kader, van (preventieve) regels omtrent onder andere gedragscode, omgangregels, VOG, de rol van vertrouwenspersonen, en hoe te handelen bij misstanden. Anderzijds, en wellicht nog wel belangrijker, gaat dit beleid om de menselijke kant. Hoe dragen we met z'n allen zorg voor een kerk als veilige plaats voor haar leden? Hoe houden we de discussie binnen de gemeente gaande om de kerk daarmee een veilige kerk te laten zijn? Hoe dragen we zorg voor zowel slachtoffers als daders van grensoverschrijdend gedrag? Dit document is een aanzet om als kerk met deze thema's aan de slag te gaan. Daarbij is het denkbaar dat dit beleidsplan in de komende jaren bijstelling en doorontwikkeling behoeft, na hopelijk opbouwende discussies binnen onze kerk.

Doel

- De Hervormde Gemeente Bennekom wil een veilige en betrouwbare gemeenschap zijn waar jong en oud, met en zonder kerkelijke functie of taak, zich veilig voelen en mogen vertrouwen op God en mensen.

Subdoelen

- De Algemene Kerkenraad en de wijkkerkenraden van wijk Oost en wijk West (nader kerkenraden) zijn zich bewust van de activiteiten die voor gemeenteleden onveilige situaties kunnen creëren en zijn hierop alert.
- De kerkenraden hanteert instrumenten om grensoverschrijdend gedrag door de ambtsdragers, betaalde krachten en vrijwilligers met een coördinerende, leidinggevende en verzorgende taak te voorkomen:
  - er is een gedragscode
  - er is een aannamebeleid
  - er wordt voor alle vrijwilligers die met minderjarigen (jeugd) en kwetsbare mensen werken een VOG aangevraagd.
- Er zijn twee vertrouwenspersonen (een man en een vrouw, vanuit wijk Oost en vanuit de Brinkstraatkerk) op basis van een profiel en taakomschrijving aangesteld. Hier zal

een derde (jeugdige) vertrouwenspersoon vanuit wijk West aan toe worden gevoegd.

- De kerkenraden
  - nemen verantwoordelijkheid in situaties van grensoverschrijdend gedrag.
  - kennen de procedure aangaande dit onderwerp en hanteert deze.
- De kerkenraden zorgen voor een pastoraal klimaat waarin slachtoffers en daders, ook uit situaties buiten de gemeente, zich veilig voelen. Zoals verwoord onder D: “Onderlinge zorg / pastorale zorg”.
- De kerkenraden zorgen ervoor dat het thema Veilige Kerk met regelmaat aandacht krijgt in de eigen vergadering, in de vieringen en in het groepswerk binnen de gemeente. De kerkenraad zorgt ervoor dat de beschikbare media gebruikt worden om frequent de gemeenteleden, vrijwilligers en ambtsdragers voor te lichten over (preventieve) thema’s aangaande Veilige Kerk. Frequente en juiste informatie en voorlichting dragen bij aan bewustwording. Eenmaal per jaar bespreken in de kerkenraden.
- Gemeenteleden weten hoe te handelen bij het signaleren van grensoverschrijdend gedrag.

De kerkenraden zorgen voor publicatie van beleid en meldprotocol en verwijst naar diverse instanties op de website van de Hervormde Gemeente Bennekom, in Bij-Eén, in de nieuwsbrieven en/of andere sociale media van de kerk. Opstellen van een actieplan.

Doelgroep

Doelgroep voor het beleid: alle gemeenteleden en beroepskrachten

Beleidskeuzes

Om het beleid ten uitvoer te brengen is het belangrijk dat er aandacht is voor bewustwording, preventie, interventie en zorg voor elkaar. Hieronder worden deze onderdelen afzonderlijk besproken.

A. Bewustwording

Door het thema Veilige Kerk met regelmaat onder de aandacht te brengen kunnen de kerkenraden de bewustwording binnen de gemeente bevorderen. Bijvoorbeeld binnen de kerkdiensten, in vieringen, gebeden, gespreksgroepen en catechese, andere gemeentebijeenkomsten en/of in artikelen in Bij-Eén, op de website en overige sociale media.

Tevens wordt jaarlijks op de moderamenvergadering aan de hand van het verslag van de vertrouwenspersonen het beleid geëvalueerd. (actie Algemene Kerkenraad)

Ook zal deskundigheidsbevordering en voorlichting bij de diverse commissies een vast, jaarlijks agendapunt voor het moderamen van de Algemene Kerkenraad (januari vergadering) én de wijkkerkenraden worden.

Het thema Veilige Kerk zal ook met regelmaat aan bod komen en is een vast onderwerp in de door de PKN verplichte jaargesprekken met predikanten en kerkelijk werkers. (actie voor de moderamina van de wijkkerkenraden, de jeugdouderlingen en het CvK).

Binnen de kerk hanteren we omgangsregels. Omgangsregels zijn afspraken binnen een groep over hoe je met elkaar omgaat. Omgangsregels worden binnen een

groep/club samen overeen gekomen en nageleefd. De omgangsregels worden op vaste momenten besproken, bijvoorbeeld aan het begin van het seizoen of bij de start van een nieuwe groep. Dit bevordert de bewustwording van de groepsleden en hun verantwoordelijkheid voor elkaar. Omgangsregels kunnen per groep worden verfijnd en geactualiseerd, bijvoorbeeld als de groepssamenstelling verandert. Aangezien de omgangsregels per groep verschillen worden deze niet centraal gepubliceerd.

Een voorbeeld van een (beknopte) set omgangsregels is deze:

- 1) Iedereen in de kerk hoort erbij, telt mee en wordt gerespecteerd.
- 2) We werken samen aan een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig kan voelen en vrijuit het geloof kan beleven. We zetten ons samen in voor een cultuur van openheid.
- 3) We respecteren de grenzen van onszelf en de ander. We overschrijden geen fysieke, mentale of seksuele grenzen. Waar nodig spreken we elkaar hierop aan.

B. Preventie

Om ongewenst gedrag en misbruik te voorkomen hanteert de Hervormde Gemeente Bennekom de volgende instrumenten:

1. Aannamebeleid vrijwilligers.
We zijn blij met iedereen die zich voor het kerkelijk (jeugd)werk wil inzetten. En wij kiezen voor zorgvuldigheid bij de werving en selectie. Met een zorgvuldige selectie hebben we aandacht voor de veiligheid in het vrijwilligerswerk en het werken met minderjarigen en kwetsbare groepen.
2. Belangrijk bij het borgen van een veilige gemeente is het vier-ogen-principe. Dit betekent dat (tenminste) twee personen als leiding bij groepen van minderjarigen aanwezig zijn. Dit behoeven niet altijd twee volwassenen te zijn, een volwassene en een jongere kan ook. Ook behoeven de twee personen niet altijd in dezelfde ruimte te zijn; wanneer de toegang tot de ruimten maar open is (ramen, glas in of naast de deur, deur open). Dit is bijvoorbeeld van toepassing op de catechisatie, kindernevendienst, jeugdclub of de crèche. Het vier-ogen-principe is niet alleen goed om misbruik te voorkomen, maar ook fijn als een kind naar het toilet moet of terug naar de ouders wil. Je staat er niet alleen voor! (actie Jeugraad).
3. Voor alle beroepskrachten, kerkenraadsleden en vrijwilligers met een leidinggevende, coördinerende en/of verzorgende taak geldt de gedragscode voor vrijwilligers Hervormde Gemeente Bennekom. De gedragscode wordt door hen onderschreven. Het daadwerkelijk ondertekenen is niet noodzakelijk. Wel zal de kerk documenteren dat de gedragscode besproken is.
4. Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) wordt aangevraagd bij:
  - a. alle ambtsdragers;
  - b. alle anderen die namens de kerk pastorale taken hebben;
  - c. personen in functies waarin men op zo'n regelmatige basis (bege)leiding geeft aan minderjarigen of kwetsbare mensen dat er een persoonlijke band kan ontstaan;
  - d. personen in functies waarin men herhaaldelijk als enige volwassene samen is

- met minderjarigen of kwetsbare mensen;
- e. vertrouwenspersonen (als bedoeld onder alinea C “Interventie”);
- f. personen in overige functies waarbij de genoemde verklaring door de kerkenraad een zinvol preventief middel wordt geacht.

Deze lijst met namen wordt door het College van Kerkrentmeesters opgesteld en bijgehouden.

Actie: diegene voor wie een VOG wordt aangevraagd krijgt de gedragscode en het beleidsplan Veilige Kerk toegestuurd (om hiervan kennis te nemen en als er vragen zijn deze gesteld kunnen worden).

5. De geldigheidstermijn van een VOG is door de kerkenraad gesteld op 4 jaar. Nadien zal voor de bovengenoemde functies deze opnieuw aangevraagd dienen te worden.
6. VOG's behoeven niet door de kerk bewaard te worden, aangezien er geen wettelijke verplichting of kerkelijke reden voor is. Wel zal worden gedocumenteerd wie een VOG heeft kunnen laten zien. De secretaris van het CvK houdt een overzicht bij van de personen voor wie een VOG is aangevraagd.

C. Interventie

Meldprotocol

Soms gaat het toch mis of lijkt het daar op. Daarom is het “Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met mogelijk (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties” voor gemeenten van de Protestantse Kerk ontwikkeld.

[link naar meldprotocol PKN](#)

Dit meldprotocol geeft de gemeenteleden inzicht in wat ze kunnen doen als ze zich zorgen maken over een situatie in de kerk. Of als ze zelf een melding willen doen.

Het protocol is onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad opgesteld en is via de communicatiemiddelen van de kerk gemakkelijk te vinden.

Vertrouwenspersonen

In het meldprotocol wordt de rol van de vertrouwenspersonen benoemd.

Voor de Hervormde Gemeente Wijk West zijn er twee vertrouwenspersonen, een man en een vrouw. Gemeenteleden hebben daardoor een keuze wie ze willen benaderen. De vertrouwenspersonen hebben daardoor iemand om mee te overleggen en samen te werken. Opdracht aan wijk West om met een naam voor een derde vertrouwenspersoon te komen.

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersonen terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Vertrouwenspersonen kunnen bij vermoedens van misbruik binnen de kerk ook proactief te werk gaan. Vertrouwenspersonen zijn ook de personen die in de kerk op beleids- en uitvoerend niveau met regelmaat aandacht vragen voor preventie van misbruik en alert zijn op de uitvoering van het beleid van de kerkenraad op dit terrein.

D. Zorg voor elkaar/pastorale zorg

In een veilige gemeente moet iedereen zich veilig kunnen voelen. Gemeenteleden kunnen ook buiten de kerkelijke context slachtoffer zijn geworden, bijvoorbeeld door geweld, criminaliteit of seksueel misbruik elders. Voor hun verhaal moet aandacht zijn in het pastoraat. Zij mogen zich door de onderlinge pastorale zorg erkend voelen en weten dat er met hun gevoelens rekening gehouden wordt, ook bij de formuleringen in gebeden, liederen en preken. Ook voor ouders zal er pastorale zorg en aandacht zijn.

Communicatie

Het bovenstaande beleid zal door publicatie - in onder andere Bij-Eén en op de website - onder de aandacht gebracht worden.

Op de website van de kerk zijn de volgende onderwerpen goed vindbaar:

Vertrouwenspersonen (inclusief contactgegevens), Gedragscode, VOG-beleid (CvK)..

Evaluatie

Dit beleidsplan Veilige Kerk wordt ingevoegd als integraal onderdeel van het beleid van de Hervormde Gemeente Bennekom. En is voor het eerst vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 9 december 2025. Daarna zal het beleidsplan elke 4 jaar worden geëvalueerd en worden bijgesteld indien nodig.

Financiën

De onkosten voor vertrouwenspersonen, waaronder scholing, zullen gefinancierd worden door de Hervormde Gemeente Wijk West in Bennekom. Ditzelfde geldt voor eventuele kosten omtrent de VOG, welke in principe gratis verstrekt worden dankzij de Regeling Gratis VOG.

Informatie die kan helpen bij de uitvoering

- 1) Profiel en taken vertrouwenspersonen: <https://protestantsekerk.nl/veilige-gemeente/aanstellen-vertrouwenspersoon/>
- 2) Meldprotocol voor mogelijk (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties: <https://protestantsekerk.nl/veilige-gemeente/wat-te-doen-als-het-misgaat/>
- 3) VOG: <https://protestantsekerk.nl/nieuws/vog-wordt-verplicht-voor-medewerkers-en-vrijwilligers-protestantse-kerk/>

Ondertekening

Aldus te Bennekom vastgesteld door de Algemene Kerkenraad van 9 december 2025.

Bijlagen:

- overzicht taken wijkgemeenten i.v.m. keuze wel/geen VOG aanvragen
- actieplan
- gedragscode

Hervormde Gemeente Bennekom

Gedragscode voor vrijwilligers

Deze gedragscode is opgesteld door de kerkenraden als onderdeel van het preventiebeleid rond 'Veilige Kerk'.

Wanneer een kerkelijke gemeente of een groep binnen de gemeente of kerkplek (zoals het jeugdwerk), aanvullende omgangsregels wil afspreken, staat het hen vrij dit – naast deze gedragscode – te doen.

Gedragscode

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof te beleven.

Als Kerkenraden van de Hervormde Gemeente Bennekom onderschrijven wij dit en daarom gebruiken wij onderstaande gedragscode voor vrijwilligers.

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. Met elkaar spreken we daarom deze gedragscode af. Voor iedereen binnen en buiten onze eigen gemeenschap zijn we hierop aanspreekbaar.

Deze gedragscode is opgesteld ter bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf.

Deze gedragscode geldt voor alle vrijwilligers op elk terrein van zijn of haar taken binnen de kerkelijke gemeente.

Deze gedragscode wordt bij de benoeming of aanstelling aan de vrijwilliger overhandigd en met haar/hem besproken. De vrijwilliger wordt tevens geïnformeerd over het Beleid Veilige Kerk.

De vrijwilliger verklaart zich door de acceptatie van de taak c.q. functie akkoord met de inhoud van de Gedragscode Vrijwilligers en het Beleid Veilige Kerk. Dit kan door middel van ondertekening of door bijvoorbeeld via een e-mail te bevestigen akkoord te zijn met de inhoud van de gedragscode.

¹ In een gedragscode staat wat de kerkenraad verwacht van iedereen voor wie de gedragscode geldt. Een gedragscode is een document dat elke vrijwilliger bij de start van hun werk moet bevestigen. Het verschil met omgangsregels is dat een gedragscode een vaste set regels is voor iemand die verantwoordelijkheid draagt voor anderen. Omgangsregels zijn afspraken in een groep over hoe je met elkaar omgaat. Deze afspraken maak je met elkaar en je houdt elkaar eraan. Het samen opstellen van omgangsregels helpt de groepsleden om zich bewust te worden van de verantwoordelijkheid naar elkaar en hoe je respectvol omgaat met elkaar. Er zijn overeenkomsten tussen een gedragscode en omgangsregels. Misschien zijn de teksten zelfs aan elkaar gelijk. Voor beide geldt dat wanneer deze worden overschreden, degene die zich er niet aan houdt hierop wordt aangesproken.

1. Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

2. Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en/of integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. We zijn zorgvuldig bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.

3. Geheimhouding en privacy

We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke en/of persoonlijke informatie of gegevens van anderen. Dit geldt ook voor alles waar geheimhoudingsplicht betrekking op heeft.

We gaan zorgvuldig om met de privacy van een ander.

4. Integriteit

We respecteren elkaars rechten, doen niemand kwaad en maken op geen enkele manier misbruik van elkaar.

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit en gaan terughoudend om met fysiek contact.

5. Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijke leven of uiterlijk van anderen.

We uiten ons met respect over anderen, ook via digitale communicatiekanalen en wanneer iemand niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen kwetsende grappen of opmerkingen.

6. Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstremming, ook op financieel gebied. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het doorgeven als het aannemen ervan.

7. Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het *Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*. Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de (vermoedelijk) benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een

minderjarige zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.²

8. Een cultuur van openheid

We werken actief aan een cultuur van openheid, die bijdraagt aan een veilige omgeving binnen de gemeente. We zijn alert op signalen van ongewenst gedrag en spreken elkaar daar respectvol op aan.

Twijfelen we over ons eigen gedrag of dat van een ander, dan kunnen we altijd contact opnemen met een van de vertrouwenspersonen.

² De definitie van misbruik van een pastorale relatie of gezagsrelatie staat beschreven in Generale Regeling 11. Kerkelijke rechtspraak, artikel 17 lid 1 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.

Overzicht taken wijkgemeente i.v.m. keuze wel/geen VOG aanvragen

In april 2024 besloot de generale synode dat een VOG per 1 juli 2025 verplicht wordt voor medewerkers en vrijwilligers van gemeenten binnen de Protestantse Kerk (zie <https://protestantsekerk.nl/kerkenraad/vog>).

In de nieuwe [generale regeling 16](#) (artikel 2, lid 2) staat een lijstje met personen c.q. taken waarvoor de VOG verplicht wordt. De lijst hieronder is een verdere invulling van deze lijst met daarnaast een opsomming van taken waarvoor geen VOG nodig is volgens de Kerkenraad.

Voor alle vrijwilligers gelden de screeningsprofielen 84 en 85. Daarnaast zijn de profielen 21 en/of 22 van toepassing. Deze extra profielen staan in de laatste kolom.

Gemeentelijke taken	Wel VOG	Extra Profiel
<i>1. Alle ambtsdragers (cursief vanwege PKN generale regeling 16)</i>		
Predikant	x	11,12,43,71
Kerkenraad	X	22
Penningmeester CvK	X	21
<i>2. Pastorale taken</i>		
Docent catechisatie	X	
Pastoraal medewerkers, bezoekbroeders en bezoekzusters	X	
Diaconaal medewerkers	X	
<i>3. Leiding aan minderjarigen/kwetsbare personen</i>		
Leiding kinder- en jeugdwerk en zondagschool	X	
Medewerkers Vakantiebijbelclub- alleen de commissie/leiding, niet alle vrijwilligers	X	
<i>4. Regelmatig alleen met minderjarigen/kwetsbare personen</i>		
Vervoersdienst	X	
<i>5. Vertrouwenspersonen</i>		
Vertrouwenspersonen zoals vermeld op website	X	22
<i>6. Overige functies aangemerkt door kerkenraad</i>		
Overige kerkrentmeesters (t.g.v. flexibiliteit m.b.t. ouderling-kerkrentmeester en penningmeester)	X	21
<i>Geen VOG nodig volgens kerkenraad (NTB)</i>		
Commissie van bijstand		
Collectanten		
Leiding vrouwenvereniging, mannenvereniging, bijbelkringen, studiekring, 20-plusgroep		
Zending- en evangelisatiecommissie		
Beheerders kerkheem en Ichthus		
Medewerkers kerkheem (betaald en vrijwillig)		
Medewerker kerkelijk bureau		
Kosters en hulpkosters		
Organisten		

Actieplan bij Beleidsplan Veilige Kerk

Algemene Kerkenraad Hervormde Gemeente Bennekom

No.	Wat	Wie	Voor
1.	Beleidsplan, gedragscode en actieplan definitief opstellen	Voorzitter en scriba	09-12-2025
2.	Definitieve beleidsplan met gedragscode (en actieplan voor zover van toepassing) delen met beide wijkkerkenraden en de Kerkenraad van de Brinkstraatkerk		z.s.m.
3.	Derde vertrouwenspersoon voorstellen	Kerkenraad wijk West	
4.	Contact met de vertrouwenspersonen/evaluatie van het beleidsplan. Jaarlijkse rapportage en evaluatie taken/ werkzaamheden vertrouwenspersonen.		Eenmaal per jaar in de AK- vergadering, vertrouwenspersonen uitnodigen
5.	Thema Veilige Kerk regelmatig onder de aandacht brengen	AK, kerkenraden en vertrouwenspersonen	
6.	Documentatie aanleveren voor de website	Scriba AK	
7.	In de jaargesprekken met predikanten en kerkelijk werkers het thema Veilige Kerk bespreken	CvK	
8.	Aannamebeleid	CvK en de diverse groepsleidingen	
9.	Vierogenprincipe bespreken	Jeugdraad	